הוא דאמר. ר"א כהנן המגרי ס"ל דאפילו בשחוטין לית ליה דמייה: **אפילו דם.** שעיר הנעשה בפנים בכוס שכבר נשחט אם מת המשתלח מביא חבירו מן השוק ומזווג לדם ולא אמרינן הואיל ונלחה הדם במיתת חבירו ישפך ויביא שניס ויגריל עליהן ויתכפר בהן: **ואמאי יתנן** ר"א אומר כו'. לא שייך למימר אדפריך מר' אליעזר לסייעיה מדרבנן דאמרו אפילו קרבו כולן חוץ מאחד מהן יצאו לבית השריפה וגבי כוסות ישפך לאמה דלמא דרבנן לאו משום דחייה פסלי אלא מטעם אחרינא [א]: **ונפלה אחת מהן לים הגדול הותרו כולן.** משום דמדאורייתא [ב] ברובא בטיל כדפירשנו [מש"ה] הקילו כאן ודוקא נפלה ממילא אבל הפילה אפילו שוגג קנסינן אטו מזיד ודוקא ליס הגדול שאינה בעין אבל פירשה לא כדמוכח בהחיא [ג] ופרשו ארבעים למקום אחד דאלא פרישה אחת [ד] וכן מוכח דקאמר רב דאמר כר' אליעזר דתנן רבי אליעזר אומר אם קרב הראש של אחד מהן יקרבו כל הראשים כולן ואמאי נימא [ב] דמית איסורא מית א"ל רב דאמר כר' אליעזר דתנן רבי אליעזר אומר אם קרב הראש של אחד מהן יקרבו כל הראשים כולן [ג] והא אמר ר"א דלא התיר רבי אליעזר אלא בשנים שנים אבל אחד אחד לא א"ל אנא [ד] תרתי קאמינא אמר רב [ה] טבעת של עבודת כוכבים שנתערבה במאה טבעות ופרשו ארבעים למקום אחד וששים למקום אחר פרשה אחת מארבעים אינה אוסרת אחת משששים אוסרת מאי שנא אחת מארבעים דלא דאמרינן איסורא ברובא איתיה אחת משששים נמי אמרינן איסורא ברובא איתיה אלא [ו] אם פרשו ארבעים כולן למקום אחד אין אוסרות ששים למקום אחד אוסרות כי אמריתה קמיה דשמואל א"ל הנח לעבודת כוכבים שספיקה וספק ספיקה אסורה עד [ז] סוף העולם מיתיבי [ד]ספק עבודת כוכבים אסורה וספק ספיקה מותרת כיצד [ח] כוס של עבודת כוכבים שנפל לאוצר מלא כוסות כולן אסורין פירש אחד מהן לריבוא ומריבוא לריבוא מותרין [ט] תנאי היא [י]דתניא ר' יהודה אומר [יא]רימוני באדן אוסרין בכל שהוא כיצד נפל אחד מהן לתוך ריבוא ומריבוא לריבוא אסורין ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש לריבוא אסורין [יב]ומריבוא [יג] לשלשה ומשלשה למקום אחר מותר שמואל דאמר כמאן אי כרבי יהודה אפילו בשאר איסורים [יא] אסור אי כר"ש אפילו בעבודת כוכבים נמי שרי וכי תימא שאני ליה לר"ש בין עבודת כוכבים לשאר איסורים אלא הא דתניא ספק עבודת כוכבים אסורה וספק ספיקה מותרת מני לא רבי יהודה ולא ר' שמעון לעולם רבי שמעון [יב] ושמואל סבר לה כר' יהודה בחדא ופליג עליה בחדא אמר מר מריבוא לשלשה ומשלשה למקום אחר מותר **תנאי היא דתנאי מר: הך** [יט] מתניתא דאתיא לה לשמואל לעיל מיניה [כ]: מנאי **בדן כו'.** רמוני בדן אחד מששה דברים שאינן בטילים הן [כ] הלכך אוסרים בכל שהוא אם של ערלה או של תרומה הן כולן אסורין ואפילו אחרונים: **ר"ש אומר נריצוה אסורין.** ריצוה הראשון שהאיסור עצמו נפל שם אסור אבל פירש אחד מאותו ריצוה ונפל לגו רמונים ומן השלישי [יא] פירש אחד למקום אחר מותר אף הג' אמצעיים דספק ספיקה בטיל [יב]: ופרכינן **שמואל דאמר.** הנח לעבודת כוכבים דמשמע דבשאר איסורין לית ליה ספק ספיקה: **כמאן.** מהני תנאי סבירא ליה: **וכי תימא שני ליה לר"ש.** ושמואל כר"ש אמר: **הך דתני** [יט] הך מתניתא דאתיא לשמואל לעיל מיניה [כ]: מנאי

אפילו דם בכוס. ומת המשתלח, לא נלחה הדם אלא מביא שעיר אחר ומזווג לדם וכשר הדם למתנותיו וזה ישתלח, ואלמן אפילו דנקטו מאום דשלשה מחלוקות בדבר, איכא למ"ד אפילו בעלי חיים נדחים דקתני ואם משהגיל מת אחד מהן יביא שניס ויגריל עליהם כבתמילה. והנשאר ילחה, ואיכא למ"ד מביא חבירו אלא בהגרלה, דבעלי חיים אין נדחין והגרלה לא מעכבת, אבל דם בכוס ומת המשתלח ישפך הדם, בשחוטין נדחין ואין מחכין ונלחין, ואתא מן המגרי למימר אפילו דם בכוס מזווג לו אחר (לעיל לד:) **אלא שנים שנים.** זוג זוג יקריבם, דאיכא למימר מינו דהאי לאו דאיסורא הוא, אחר נמי לאו דאיסורא הוא, ואיסורא הוא בהאי דקרב קודם שנמלך, אבל אחד אחד דאיכא מינו לא (לקמן עז:):

מוסף רש"י

אפילו דם בכוס. ומת המשתלח, לא נלחה הדם אלא מביא שעיר אחר ומזווג לדם וכשר הדם למתנותיו וזה ישתלח, ואלמן דנקטו מאום דשלשה מחלוקות בדבר, איכא למ"ד אפילו בעלי חיים נדחים דקתני ואם משהגיל מת אחד מהן יביא שניס ויגריל עליהם כבתמילה. והנשאר ילחה, ואיכא למ"ד מביא חבירו אלא בהגרלה, דבעלי חיים אין נדחין והגרלה לא מעכבת, אבל דם בכוס ומת המשתלח ישפך הדם, בשחוטין נדחין ואין מחכין ונלחין, ואתא מן המגרי למימר אפילו דם בכוס מזווג לו אחר (לעיל לד:) **אלא שנים שנים.** זוג זוג יקריבם, דאיכא למימר מינו דהאי לאו דאיסורא הוא, אחר נמי לאו דאיסורא הוא, ואיסורא הוא בהאי דקרב קודם שנמלך, אבל אחד אחד דאיכא מינו לא (לקמן עז:):

שינויי נוסחאות

א) תיכות אמר רב ליתא בד"ו [ולפי"ז מיקן בשמכ"י לקמן א"ל רבה דאמר כו']. אבל בכתב"י ליתא, וכ"כ בתב"ג ב"ד ש"ב ובכפי"ד: ב) הך דמית דאיסורא מית כל"ל (ש"מ): ג) איני והא אמר כל"ל (ש"מ): ד) אנא נמי תרתי תרתי קאמינא כל"ל (*שמכ"י). ועי' מ"ג בלשיטת הרמב"ם בפי' המשנה יש לגרוס תרתי פעם ג' בלבד: ה) נ"ל אמר רב יהודה אמר רב (*ש"מ וכ"ה בתה"ב שם): ו) אלא אימא פירשו כל"ל (שם): ז) כל"ל עד סוף כל הדורות (ש"מ): ח) מתיבת כיצד עד תנאי, נמחק וב"ב בתה"ב ב"ג וכן בהמב"ם ובשאר פוסקים (הג' הגר"א). [ועי' דיש ט"ס בדברי הגר"מ, דבתה"ב גרס ליה בהדיא עי"ש, וכ"כ בבאור הגר"א סי' ק"ש אות י]: ט) ס"ל כולן מותרין (ש"מ): י) מיכא ומריבוא נמחק, וב"ב בתה"ב ב"ג לה וכתב ל"ל מה שדחק תוד"ס פירש וכ"ש (הג' הגר"א). ועי' ביאור הגר"א יו"ד סי' ק"ש אות י' שהאריך בביאור שיטות הראשונים בסוגיין ותלוים הגירסאות שבה: יא) ב"ל נמי (ש"מ): יב) רבי שמעון ובעבודת כוכבים נמי שרי ושמואל כו' כל"ל (*ש"מ): יג) ל"ל קירב כו' אלמא תלינן איסורא בהאי דאזיל ומתיתיתן רבנן היא. כל"ל והסמ"ל (גליון): יד) דיבור זה שייך קודם ד"ה ומאמי (גליון). וכש"מ מוחקו משום מה. אבל בכש"י כי"פ איתא: טו) ספק ראשון של עבודת כל"ל (ש"מ): טז) ב"ל לל"ל אוסרות (ש"מ): יז) ל"ל השלשה (ש"מ, הגרי"ב): יח) ל"ל מותר. ותיבת בטיל נמחק (ש"מ): יט) ל"ל אלא הא דתניא (צ"ק וכנ"ז בש"מ): כ) תיבת מיניה נמחק (ש"מ): כא) בש"מ נוסף אי נמי ה"מ לכתחילה אבל דיעבד אם עלו לא ירדו כמו שאפרש לקמן הילכך אית להו דאין נדחין: כב) דמדאורייתא חד בתרי בטיל ואין כאן אלא איסור מדרבנן משום דטבעת השיבה לא בטל כדפירשנו כו' כל"ל (ש"מ): כג) ל"ל בהחיא דבסמוך פרשו ארבעים כו' (ש"מ): כד) ל"ל פרישתם (באה"מ): כה) בש"מ נוסף דכיון דאפשר לחזור לתערובת גזרינן לפי שישנה בעין שמא תחזור ותתערב לכאן עם התערובת אבל לים הגדול שאינו בעולם כלל שרי השאר: כו) בפ"ה משנה ו' (הגרי"ב): כז) ל"ל דפירשתי (צ"ק): כח) כ"כ כמי"י וכש"מ. וככי"פ הנוס' שנתקשטה וכו' כמו במפרש. אלא דקאי אטבעת של ע"ז דלקמן בסמוך: כט) נוס' כי"פ שהרי לא נתערב בהן אלא בעל מום אחד ובכל חד וחד איכא למימר דהאי היתירא ובכל חד אמרינן מדהבריה לאו דאיסורא הוא איהו נמי לאו דאיסורא וההוא דאיסורא אזל ליה בהקרבה ראשונה שקירב אחד מהן. אבל אחד אחד לא יקרבו הראשון דבכל חד מספקינן דילמא דאיסורא הוא דליכא למימר מינו: ל) כ"ה בכי"י. ונוס' כי"פ אלא. הכי קאמר פירשו הארבעים כולן למקום אחד ונתערבו בשאר טבעות אינן אסורות דאמרינן איסורא בששים איתא ונהי דהן עצמן אם לא נתערבו באחרות אסורות לעולם דאפילו ר' אליעזר לא אמר תולין את האיסור אלא בדבר שנאבד כגון שנפלה אחת מהן לים הגדול דומיא דקרב אחד מן הראשון אבל לא נפלה אחת לים אסורות דהוו להו ספק ראשון אבל נתערבו באחרות הוו להו ספק ספיקה של ע"ז: פרשו ס' למקום אחד אסורות. דכיון דספיקא ברובא איתיה הא כולהו ספק ע"ז: הנח. מלהקל בספק ספיקא דע"ז כשאר איסורין: פירש אחד מהן לריבוא ומריבוא לריבוא מותרים. סימנן הריבוותות דהוו להו ספק ספיקה כרב דאמר פירשו מרבעים למקום אחד אינן אסורות. [לריבוא אסורין]. האחרונים שהאיסור עצמו נפל שם. אבל פירש אחד מאותו ריצוה לשלשה ריבוותות ומן השלשה פירש אחד למקום אחר מותרין אף השלשה אמצעיים דספק ספיקה בטיל: ופרכינן שמואל דאמר לעיל הנח לע"ז דמשמע דבשאר איסורין לית ליה ספק ספיקה: כמאן. מהני תנאי סבירא ליה: וכי תימא שני ליה לר' שמעון. ושמואל כר' שמעון: אלא הא דתניא. הך מתניתא דאתיא לשמואל לעיל מני: לא] נר' דהוא ר"ת בדפי' התוס':

מסורת הש"ס

ג) לקמן עז: עי' ירושל' תרומות פ"ה ה"א, ב) [לעיל לד: יומא סג: מנחות נט: תמורה ו:], ג) לקמן עז: פ. ד) תוספ' דתרומות פ"ה ה"א, ה) לעיל דף עב:

עין משפט נר מצוה

יט אבגד מיי' פ"ז מהל' ע"ז הל"י טוש"ע י"ד סי' קמ: כ ה מיי' פט"ז מהל' מאכלות אסורות הל' ד טוש"ע י"ד סימן קי סעיף ג:

כא ו מיי' שם הלכה י עי' במ"מ טוש"ע שם סעיף ח:

ליקוטים

דאמרינן הך דנפל היינו דאיסורא. כתבו התוס' דוקא נפלה ממילא אבל הפילה אפילו שוגג קנסינן אטו מזיד כו'. לכאורה נראה שהם סוברים כר"מ ור' יהודה דקנסו שוגג אטו מזיד בנפלו ונתפצעו בפרק הניזקין, והוא תימה למה פסקו כמותם נגד ר' יוסי ורבי שמעון. ועוד שהרי התוספות בפרק כל הבשר כתבו דקי"ל כל האיסורים שריבה עליהן שוגג מותרים והיינו כר' יוסי ור"ש דלא קנסי שוגג אטו מזיד. וצ"ל דיש חילוק בין מבטל איסור למפיל אחת מהן לים, דאע"ג דבמבטל לא קנסינן שוגג במפיל קנסינן משום דבמבטל האיסור עדיין הוא לפנינו בודאי אלא שהוא נתבטל והיה נראה דרך גנאי שיזדמן שום אכילת איסור לפיהו, דהא מה"ט נוהגין העולם להשליך אחד אפילו מתערובת איסור שנתבטל ברוב מעצמו. לאפוקי במפיל אין האיסור עדיין לפנינו בודאי, דמימר אמר האיסור נפל ולא יזדמן שום דבר אסור לפיהו, הלכך במבטל לא קנסינן שוגג אטו מזיד משום דודאי לא ירבה במזיד כדי לאכול האיסור הבדור, משא"כ אם הפילה שיתלה לומר האיסור נפל לים. ובהכי ניחא נמי מה שכתבו הפוסקים לענין ביטול חד בתרי וז"ל ומיהו אע"פ שנתחכה חתיכה אחת אין תולין לומר האיסור נתחך ונתבטל ויהיו כולן מותרין כו' כן נ"ל (נאר שפא סי' מ'):

נוסחאות רש"י כת"י

אם קרב הראש מו'. מתנ' היא (לקמן עז:) אינרים כשרים בגמרי בעצלת מום אם לא נמלך כהן והקריב אחד מן הראשין יקרבו כל הראשין כולן ואבל הפילבים יקרבו. וכן אם קרב אחד מן הכרעים יקרבו כל הכרעים דתלינן איסור בגאותו שקרב ראשון. והא הכא דאילו אחת לגמלוני אמרינן ליה יצאו לבית השריפה עד שלא תקריב אם בעל מום וכי לא נמלך והקריב אחד שרי לתלות האיסור בו מכשרין האיברים הדומין לו ומלגו: **הוא דאמר.** ר' אליעזר כהנן המגרי אין לדמיו: **אפילו דם.** בכוס של שעיר הנעשה בפנים שנשחט מביא חבירו ומזווג לו, אם מת המשתלח מביא שעיר מן השוק לחיות זוג לדם זה לשתלח אחת המת ולא אמרינן נלחה השחוט משמע חבירו ויביא שניס ויגריל עליהן בתמילה: **נעבוד של עבודת כוכבים.** של תקרובת עבודת כוכבים בה]: **ואמאי.** יתוחו כולן כיון דמת חד מינייהו לישתרו אינון כולהו ואיתא הא דמית דאיסורא מית: **כר' אליעזר.** דאמר בתמתיתן אם קרב הראש של אחד מהן לגלגל שהוא מותר אבל אם נפלה ממילא אפילו שוגג קנסינן אטו מזיד ודוקא נפלה לים הגדול הותרו כולן דאמרינן הך דנפל היינו דאיסורא איתיביה רבא לרב נחמן אפילו אחת בריבוא יתותו כולן אמאי נימא דמית איסורא מית א"ל רב דאמר כר' אליעזר דתנן רבי אליעזר אומר אם קרב הראש של אחד מהן יקרבו כל הראשים כולן והא אמר ר"א לא התיר רבי אליעזר אלא בשנים שנים אבל אחד אחד לא א"ל אנא תרתי קאמינא אמר רב טבעת של עבודת כוכבים שנתערבה במאה טבעות ופרשו ארבעים למקום אחד וששים למקום אחר פרשה אחת מארבעים אינה אוסרת אחת משששים אוסרת מאי שנא אחת מארבעים דלא דאמרינן איסורא ברובא איתיה אחת משששים נמי אמרינן איסורא ברובא איתיה אלא אם פרשו ארבעים כולן למקום אחד אין אוסרות ששים למקום אחד אוסרות כי אמריתה קמיה דשמואל א"ל הנח לעבודת כוכבים שספיקה וספק ספיקה אסורה עד סוף העולם מיתיבי ספק עבודת כוכבים אסורה וספק ספיקה מותרת כיצד כוס של עבודת כוכבים שנפל לאוצר מלא כוסות כולן אסורין פירש אחד מהן לריבוא ומריבוא לריבוא מותרין תנאי היא דתניא ר' יהודה אומר רימוני באדן אוסרין בכל שהוא כיצד נפל אחד מהן לתוך ריבוא ומריבוא לריבוא אסורין ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש לריבוא אסורין ומריבוא לשלשה ומשלשה למקום אחר מותר שמואל דאמר כמאן אי כרבי יהודה אפילו בשאר איסורין אסור אי כר"ש אפילו בעבודת כוכבים נמי שרי וכי תימא שאני ליה לר"ש בין עבודת כוכבים לשאר איסורין אלא הא דתניא ספק עבודת כוכבים אסורה וספק ספיקה מותרת מני לא רבי יהודה ולא ר' שמעון לעולם רבי שמעון ושמואל סבר לה כר' יהודה בחדא ופליג עליה בחדא אמר מר מריבוא לשלשה ומשלשה למקום אחר מותר **תנאי היא דתנאי מר: הך** מתניתא דאתיא לשמואל לעיל מיניה

ואי בעית אימא סבר לה כר' אליעזר. פי' בקונטרס בגשון לאשון [ב] שמואל דאמר לעיל ספק עבודת כוכבים וספק ספיקא אסורין ובשאר אסורין ל"ל דאמר כר"א דאית ליה ספק ספיקא בעבודת כוכבים אסורין דתנן נטל הימנה עליס אסורין בהגאה הסיק בהן את התנור חדש יותץ ישן יולן אפה בו את הפת אסורה בהגאה נתערבה באחרות ואחרות באחרות דה"ל ספק ספיקא כולן אסורין בהגאה ר"א אומר יולך הגאה ליס המלח אלמא אית ליה לר"א ספק ספיקא בעבודת כוכבים מדבעי פדיון וקשה לר"ת חדא מאי [ב] סבר לה כר"א הא רבנן נמי אסרי ודוחק לפרש [ב] דברי ר"א ומחלקותו קאמר ועוד דר"א בשאר איסורין נמי אסר התם ועוד דהל"ל דתנן ונלאתויי מתני' דהתם דכיון [ב] שלא הוזכרה בכולה שמעתא ועוד דלעיל פירש [ב] דלא גרסינן התם ואחרות באחרות ועוד שכתוב בכל הספרים סבר לה כר"א אליבא דר"א [ב] וגרלה בלשון אחרון [בגר] שפירש בקונטרס דר"ש סבר לה כר"א דאמר תולין את האיסור להקל ולומר האיסור הלך לו דאמר אם קרב הראשון [ל] של אחת יקרבו כל הראשים ואי"ר אלעזר לא התיר ר"א אלא שניס שניס הכא [לא] נפל איסור לריבוא אסורין שזה ספק ראשון וריבוי באדן לא בטלי מריבוא לג' דה"ל ספק ספיקא דאמר [לב] איסורא בריבוא איתיה ואילו [לג] ארבעה מותרין וארבעה בעינן כדי שיתבטל שניס שניס דאי נפל מב' [לד] והוא שלשי נמצא אחד באיסורו כשיתבטל השניס וליהנות מכולן בבת אחת פשיטא דאסור כדפרישית לעיל וכן ר' אליעזר דאמר יקרבו הראשים כולן לא להקריב בבת אחת מתיר אלא שניס שניס ונראה דאין הלכה כשמואל [לה] אפילו בספק ספיקא בעבודת כוכבים דקיימא לן כרב באיסורי ואפילו ספק ראשון נראה דשרי בהולכת הגאה ליס המלח דקי"ל כר"א בפ' כל הלגמים (ע"ז דף מט:) ואפילו לשאר איסורין היה אומר רבינו שמואל שיש להם פדיון כדפרישית לעיל [ו]: **דאיערב בולד טריפה ורבי אליעזר היא.** אפילו למ"ד היא וולדה נרבעו לא אמרינן היא וולדה נטרפו דעובר יש לו חיות בפני עצמו ואינו נטרף עם האם: **האי משוך והאי עגול.** וא"ת הא דאמר בפ' אלו טריפות (חולין דף נג:) ספק שוגרת ספק קניא אימר קניא הא אפשר לברר האי משוך והאי עגול וי"ל דה"מ מן הזאב ולמעלה אבל בשוגרת לא ידיע וא"ת א"כ לישני דאיערב נקובת הקוץ בדרוסת חתול ובגדיים ובטלאים וי"ל דאיתא להו לשנויי בכל בהמות והא דלא משני דאיערב דרוסת הכלב בדרוסת הזאב דלמא אפשר לברר:

והא בעי סמיכה. לא מצי לשנויי בעוף כדמשני בפרק כל הגט (גיטין דף כח:) גבי שולח חטאתו ממדינת הים דפריך והא בעי סמיכה ומשני בחטאת העוף דהכא בזבחים מיירי ועוד דעופות לאו בני רעייה ופדייה נינהו וליכא נמי למימר מין במינו כגון בכור בבכור ומעשר במעשר דמשמע דמיירי בכל קדשים וא"ת ולוקמה ביורש וכרבי יהודה (ערכין דף ב.) דאמר יורש אינו סומך ויש לומר דקתני דומיא דחטאת ואשם דאין באין לאחר מיתה וא"ת ולוקמה בערל [לו] וטומאת דמשלמין קרבנותיהן כדאמרינן בפרק תמיד נשחט (פסחים דף סב.) וכ"ת בעוף איירי הא קאמרינן התם דכל הזבחים ערל וטומאת משלמין כו' ועוף לאו זבח הוא וכ"ת בבכור ומעשר הא כל הזבחים קאמר וכן קשה בפ' כל הגט (גיטין דף כח:) גבי שולח חטאתו ממדינת הים דפריך והא בעי סמיכה מאי קושיא והא ערל וטומאת משלמין קרבנותיהן בלא סמיכה וי"ל ההיא דגיטין כיון שיש עדיין ספק בדבר שצריך להקריב בחזקת שהוא קיים לא היה לנו להתיר מאחר דא"א נמי לקיים מצות סמיכה ומיהו הכא לא יתכן לתרץ כן מאי שנא שלשה. והוא רביעי דבטיל בהו: **דאילא רובא.** לבטולי: **ואי בעית אימא סבר לה כרבי אליעזר.** שמואל דאמר ספק ספיקא דעבודת כוכבים אסור יא דאמר כר"א דתנן במסכת עבודה זרה (דף מט:) נטל הימנה עליס אסורין בהגאה הסיק בהן את התנור חדש יותץ ישן יולן אפה בו את הפת אסורה בהגאה נתערבה באחרות ואחרות באחרות דה"ל ספק ספיקא כולן אסורין בהגאה ר"א אומר יולך הגאה ליס המלח אלמא אית ליה לר"א ספק ספיקא בעבודת כוכבים מדבעי פדיון וקשה לר"ת חדא מאי [ב] סבר לה כר"א הא רבנן נמי אסרי ודוחק לפרש [ב] דברי ר"א ומחלקותו קאמר ועוד דר"א בשאר איסורין נמי אסר התם ועוד דהל"ל דתנן ונלאתויי מתני' דהתם דכיון [ב] שלא הוזכרה בכולה שמעתא ועוד דלעיל פירש [ב] דלא גרסינן התם ואחרות באחרות ועוד שכתוב בכל הספרים סבר לה כר"א אליבא דר"א [ב] וגרלה בלשון אחרון [בגר] שפירש בקונטרס דר"ש סבר לה כר"א דאמר תולין את האיסור להקל ולומר האיסור הלך לו דאמר אם קרב הראשון [ל] של אחת יקרבו כל הראשים ואי"ר אלעזר לא התיר ר"א אלא שניס שניס הכא [לא] נפל איסור לריבוא אסורין שזה ספק ראשון וריבוי באדן לא בטלי מריבוא לג' דה"ל ספק ספיקא דאמר [לב] איסורא בריבוא איתיה ואילו [לג] ארבעה מותרין וארבעה בעינן כדי שיתבטל שניס שניס דאי נפל מב' [לד] והוא שלשי נמצא אחד באיסורו כשיתבטל השניס וליהנות מכולן בבת אחת פשיטא דאסור כדפרישית לעיל וכן ר' אליעזר דאמר יקרבו הראשים כולן לא להקריב בבת אחת מתיר אלא שניס שניס ונראה דאין הלכה כשמואל [לה] אפילו בספק ספיקא בעבודת כוכבים דקיימא לן כרב באיסורי ואפילו ספק ראשון נראה דשרי בהולכת הגאה ליס המלח דקי"ל כר"א בפ' כל הלגמים (ע"ז דף מט:) ואפילו לשאר איסורין היה אומר רבינו שמואל שיש להם פדיון כדפרישית לעיל [ו]: **דאיערב בולד טריפה ורבי אליעזר היא.** אפילו למ"ד היא וולדה נרבעו לא אמרינן היא וולדה נטרפו דעובר יש לו חיות בפני עצמו ואינו נטרף עם האם: **האי משוך והאי עגול.** וא"ת הא דאמר בפ' אלו טריפות (חולין דף נג:) ספק שוגרת ספק קניא אימר קניא הא אפשר לברר האי משוך והאי עגול וי"ל דה"מ מן הזאב ולמעלה אבל בשוגרת לא ידיע וא"ת א"כ לישני דאיערב נקובת הקוץ בדרוסת חתול ובגדיים ובטלאים וי"ל דאיתא להו לשנויי בכל בהמות והא דלא משני דאיערב דרוסת הכלב בדרוסת הזאב דלמא אפשר לברר:

והא בעי סמיכה. לא מצי לשנויי בעוף כדמשני בפרק כל הגט (גיטין דף כח:) גבי שולח חטאתו ממדינת הים דפריך והא בעי סמיכה ומשני בחטאת העוף דהכא בזבחים מיירי ועוד דעופות לאו בני רעייה ופדייה נינהו וליכא נמי למימר מין במינו כגון בכור בבכור ומעשר במעשר דמשמע דמיירי בכל קדשים וא"ת ולוקמה ביורש וכרבי יהודה (ערכין דף ב.) דאמר יורש אינו סומך ויש לומר דקתני דומיא דחטאת ואשם דאין באין לאחר מיתה וא"ת ולוקמה בערל [לו] וטומאת דמשלמין קרבנותיהן כדאמרינן בפרק תמיד נשחט (פסחים דף סב.) וכ"ת בעוף איירי הא קאמרינן התם דכל הזבחים ערל וטומאת משלמין כו' ועוף לאו זבח הוא וכ"ת בבכור ומעשר הא כל הזבחים קאמר וכן קשה בפ' כל הגט (גיטין דף כח:) גבי שולח חטאתו ממדינת הים דפריך והא בעי סמיכה מאי קושיא והא ערל וטומאת משלמין קרבנותיהן בלא סמיכה וי"ל ההיא דגיטין כיון שיש עדיין ספק בדבר שצריך להקריב בחזקת שהוא קיים לא היה לנו להתיר מאחר דא"א נמי לקיים מצות סמיכה ומיהו הכא לא יתכן לתרץ כן

מ) מ"ש שלשה דאיכא רובא שנים נמי איכא רובא מאי ג' דקתני תרתי והוא ואיבעית אימא סבר לה א) כר' אליעזר אמר ר"ל א חבית של תרומה שנתערבה במאה חביות ונפלה אחת מהן לים המלח ב) הותרו כולן דאמרינן הך דנפל דאיסורא ג) נפל ואיצטריך דר"נ ואיצטריך דר"ל דאי מדר"נ הוה אמינא ה"מ עבודת כוכבים דאין לה מתירין אבל תרומה דיש לה מתירין לא ד) ואי מדר"ל ה"א חבית דמינכרא נפילתה אבל טבעת דלא מינכרא נפילתה לא ה) צריכי אמר רבה לא התיר ר"ל אלא חבית ה) דמינכרא נפילתה אבל ב תאינה לא ורב יוסף אמר אפילו תאינה כנפילתה כך עלייתה א"ר אלעזר חבית ג) של תרומה שנפלה ו) בק' חביות פותח אחד ז) מהן ונוטל הימנה כדי דימועה ושותה יתיב רב דימי וקאמר לה להא שמעתא א"ל ר"נ גמע ושתי קא חזינא הכא אלא אימא ג נפתחה אחת מהן נוטל הימנה כדי דימוע ושותה א"ר אושעיא ד חבית של תרומה שנתערבה במאה וחמשים חביות ונפתחו מאה מהן נוטל הימנה ח) כדי דימועה ושותה ושאר אסורין עד שיפתחו לא מ) אמרינן איסורא ברובא איתיה: הרובע והנרבע כו': בשלמא כולהו לא ידיע אלא האי טריפה היכי דמי אי ידיע ליה ליתי ולישקליה אי לא ידע ליה מנא ידע דאיערב אמרי דבי רבי ינאי הכא במאי עסקינן כגון דאיערב נקובת הקוץ ג) בדרוסת הזאב ריש לקיש אמר [כגון] דאיערב בנפולה נפולה נמי ליבדקה קסבר עמדה ו) צריכה מעת לעת הלכה צריכה בדיקה רבי ירמיה אמר כגון דאיעריב בולד טריפה ור' אליעזר היא דאמר ז) ולד טריפה לא יקרב לגבי מזבח כולהו כרבי ינאי לא אמרי בין נקובת הקוץ לדרוסת הזאב מידע ידיע האי משיך והאי עגיל כריש לקיש לא אמרי ח) קסברי ט עמדה אינה צריכה מעת לעת י הלכה אינה צריכה בדיקה כר' ירמיה לא אמרי כרבי אליעזר לא מוקמי: קדשים בקדשים מין במינו כו': והא בעי סמיכה אמר רב יוסף י בקרבן נשים אבל בקרבן אנשים לא

מ) ע' רש"ק שכתב דקושיא זו נעלם מן הס"מ ה"ל שכתב וא"ל וכו' ע"ש, ג) ע' ירושי' תרומות פ"ד ה"ז, ד) ערלה פ"א ה"ד, פ"ג ה"ז, ה) עיין רש"ק ופניס מפלוגים, ד) [חולין נח. בכורות ז. תמורה ל:], ו) חולין נח:, ז) חולין מב:, ח) שם ע"א, ט) מלאכי א ח., י) חולין נא:, י) [עב: ד"ה כולן].

שינויי נוסחאות

א) ס"א ר"ש כר"א (ש"מ, וכ"ה ברש"י כת"י). כרוב כתה"י גר' אלעזר. ועי' רש"י ותוס': ב) ל"ל לים הגדול (*ש"מ, וכ"ה בתה"ב ב"ד ש"ב ובפרי"ד): ג) ס"א דתרומה נפל (ש"מ): ד) ל"ל אימא לא (שמב"י): ה) לפי גי' זו משמע שאפילו לאמילה תלינן לטיהר ושרי, אלא דאיכא נספי דגרסינן אמר רבא לא התיר ריש לקיש אלא בטבעת אבל תאנה לא, ולפ"ז לא שריק בהכי אלא לענין איסורי הגאה אבל לאמילה לא, וכן דעת הרמב"ם ז"ל (ר"ן ע"ז דף לז ע"ב מדפי הרי"ף ענ"ש וכ"ה ברמב"ן שם): ו) ל"ל שנתערבה (*ש"מ): ז) אחת (ש"מ): ח) ל"ל מהן (*ש"מ): ט) ל"ל ולא (*שמב"י): י) עי' תוס' תוליו נא ע"ב סד"ה עמדה דגרסי הכא עמדה אינה צריכה מעת לעת וכו' (הגרי"ב): יא) בס"מ נוסף ובשאר איסורים לית ליה: יב) ל"ל ודקאמרת (גליון): יג) ל"ל כי האי גוונא (ש"מ, ד"ז דפ"ט וש"מ). ומיהא הכי נמי נמתק: יד) מיהא ואחת נמתק (*ש"מ): טו) בס"מ וכה"ז נוסף ואשמועינן אע"ג דבטלה ופשיטא ליה דלא נתערב יין ביין אלא חבית בחביות צריך ליטול מהן כדי דימוע. וכ"ה בכתה"י של ר"ש. וכס"מ נוסף עוד וזה משום גזל השבט: טז) זו גירסת ל"ק אחד מק' שבהן, וכ"כ בד"ו רפ"ט ו"ש. ממנס בד"ו רפ"ג וכן בכתה"י של ר"ש הגיר' מק"נ שבהן, וכ"ה בב"ש ובכה"ז: יז) ל"ל בבשר ואינה (צ"ק): יח) ל"ל ידיע (ש"מ): יט) נפולה נמי ליבדקה כל"ל (ש"מ): כ) טעמא (ש"מ): כא) דיבור זה מיותר לכאורה. או תולי ל"ל ופריך דקרב לשם מי שהוא והא בעיא כו' והל"ק: כב) בכל דפוסי הגיר' הגיר' בלשון אחרון. וכהוגה לפרש"י מכמ"ש, עיי"ש: כג) ל"ל שבא לתרץ לשמואל בענין אחר שלא יצטרך לומר דסבר ליה כוותיה בחדא ופליג עליה בחדא אלא שמואל דשני ליה בין עבודת כוכבים לשאר איסורים כר"א דאית ליה בפרק כל שעה ספק ספיקא אסורין כל"ל (ש"מ): כד) ל"ל מאי קאמר סבר (ש"מ): כה) לפרש כדר"א כל"ל (ש"מ): כו) ל"ל כיון (ש"מ): כז) מל"ל פירשתי. עי' לעיל עמ ע"ב תוד"ה נתערבו: כח) בנ"ש נוסף ועוד אמאי הספיק מקושייתו ראשונה: כט) ר"ו ראשון. ור' אחרון כב: ל) ל"ל הראש של אחד מהן (ש"מ): לא) והכא נפל איסור לריבוא שזה כו' ומריבוא לג' כו' כל"ל (צ"ק). וממנס בכס"מ כמ"ש הוא ממש כגי' התוס' אלא שג' הכא נמי נפל איסור וכו': לב) ל"ל אמרינן (ש"מ): לג) בכס"מ כמ"ש ואלו. וכל"ל: לד) ל"ל לב' (ש"מ): לה) כשמואל דאסר אפילו כל"ל (ש"מ): לו) גי' הל"ק דהוי כערל וטמא. ופי' כמו דערל וטומא דמשלמים בלא סמיכה כיון דל"ש בענין אחר ה"ס בנתערבו. וע"ז מתכלו לקנמן דה"ל יש לו תקנה כרעיה. אבל לפי הגיר' שלפנינו לא מתכלו לקנמן. וכר מן דין לא ניחא לפרש דטוהר התוס' לעוקמת הכא בערל וטומא דהא כבר כתבו לעיל דסתמא קתני. וכע"ז בס"מ. וע"ע עו"ש ובפה"מ דמקיימים הגי' שלפנינו: לז) ראה לעיל אות לא: לח) ר"ל מילתא דבהא תלינן למישרי (כי"פ): מל) עי' בס"ע בענין הקודם אות ה: מ) נראה כוונתו לרש"י:

מוסף רש"י

ולד טריפה לא יקרב לגבי מזבח. אבל להדיוט דבני הכל מותר, דלאו מגופה קא רבי (תמורה ל:) **עמדה אינה צריכה מעת לעת.** אמתניתין קאי שנפלה מן הגג ועמדה ולא הלכה אינה צריכה שהיה מעת לעת (חולין נא:): **בקרבן נשים.** דגבי סמיכה תניא (קדושין לו.) דבר אל בני ישראל ואמר, בני ישראל סומכין ואין בנות ישראל סומכות (גיטין כח.):

ליקוטים

אבל תרומה דיש לה מתירין. הכי קאמר יש לה מתירין דראויה לכהן, ולאו דוקא יש לה מתירין (ריטב"א ב"מ נג.); גמא ושתי קא חזינא הכא. פירוש, וכי לכתחילה יפתח אדם וישתה, וכי לכתחילה איסור לכתחילה. **אלא איבא נפתחה אחת מהן נוטל הימנה כדי דימוע ושותה.** דכיון שנפתחה ואינה חשובה עוד, מותרת, דכל זמן שכולן סתומות, אסורות דכל חדא מיניהו אמרינן זו היא של תרומה, אבל כשנפתחה אחת מהן ממה נפשך מותרת, אם היא אם של היתר מותרת, ואם היא של איסור הרי היא בטלה והיא עצמה וכל האחרות מותרות (תשו' הרל"ש כלל כ סי' ז):

נוסחאות רש"י כת"י

מאי שנא כו'. שלשה והוא רביעי דבטל בהו: **דאילא רובא.** להיתרא: **ואיבעית אימא.** כ' שמעון סבר לה כר' אליעזר דאמר תולין את האיסור להקל ולומר האסור הלך לו דאמר אם קרב הראשון של אחד מהן יקרבו כל הראשים ואי"ר אלעזר אלא שניס שניס ונראה דאין הלכה כשמואל לה] אפילו בספק ספיקא בעבודת כוכבים דקיימא לן כרב באיסורי ואפילו ספק ראשון נראה דשרי בהולכת הגאה ליס המלח דקי"ל כר"א בפ' כל הלגמים (ע"ז דף מט:) ואפילו לשאר איסורין היה אומר רבינו שמואל שיש להם פדיון כדפרישית לעיל [ו]: **דאיערב בולד טריפה ורבי אליעזר היא.** אפילו למ"ד היא וולדה נרבעו לא אמרינן היא וולדה נטרפו דעובר יש לו חיות בפני עצמו ואינו נטרף עם האם: **האי משוך והאי עגול.** וא"ת הא דאמר בפ' אלו טריפות (חולין דף נג:) ספק שוגרת ספק קניא אימר קניא הא אפשר לברר האי משוך והאי עגול וי"ל דה"מ מן הזאב ולמעלה אבל בשוגרת לא ידיע וא"ת א"כ לישני דאיערב נקובת הקוץ בדרוסת חתול ובגדיים ובטלאים וי"ל דאיתא להו לשנויי בכל בהמות והא דלא משני דאיערב דרוסת הכלב בדרוסת הזאב דלמא אפשר לברר:

והא בעי סמיכה. לא מצי לשנויי בעוף כדמשני בפרק כל הגט (גיטין דף כח:) גבי שולח חטאתו ממדינת הים דפריך והא בעי סמיכה ומשני בחטאת העוף דהכא בזבחים מיירי ועוד דעופות לאו בני רעייה ופדייה נינהו וליכא נמי למימר מין במינו כגון בכור בבכור ומעשר במעשר דמשמע דמיירי בכל קדשים וא"ת ולוקמה ביורש וכרבי יהודה (ערכין דף ב.) דאמר יורש אינו סומך ויש לומר דקתני דומיא דחטאת ואשם דאין באין לאחר מיתה וא"ת ולוקמה בערל [לו] וטומאת דמשלמין קרבנותיהן כדאמרינן בפרק תמיד נשחט (פסחים דף סב.) וכ"ת בעוף איירי הא קאמרינן התם דכל הזבחים ערל וטומאת משלמין כו' ועוף לאו זבח הוא וכ"ת בבכור ומעשר הא כל הזבחים קאמר וכן קשה בפ' כל הגט (גיטין דף כח:) גבי שולח חטאתו ממדינת הים דפריך והא בעי סמיכה מאי קושיא והא ערל וטומאת משלמין קרבנותיהן בלא סמיכה וי"ל ההיא דגיטין כיון שיש עדיין ספק בדבר שצריך להקריב בחזקת שהוא קיים לא היה לנו להתיר מאחר דא"א נמי לקיים מצות סמיכה ומיהו הכא לא יתכן לתרץ כן

שיטה מקובצת **ונפלה אחת מהן כו'.** דמדאוריתא נתבטלה במאה אלא רבנן גזרו עליה דכיון דחביה פתומה היא תשיב ולא בטיל אחת מהן ליס הגדול שריגן השאר כדפ' לעיל בטבעת. ודוקא סתומות אבל פתוחות נתבטלו במאה דאיתם תשובות דבהא לא גזרו רבנן כי אם בתידי דתשיב כמו טבעת: **אבל תאנה לא.** ומיירי שנתערבה בפחות ממאה דאי מבטלה במאה. ולא דמי לחביה של תרומה פתומה דתשיבי ולא בטלה אבל תאנה לאו דבר תשוב הוא. וה"ה לעיל גבי חביה שנתערבה במאה חביות דה"ה בפחות ממאה נמי אמרינן דאם נפלה אחת מהן ליס הגדול דתשתרי כמו דאמרינן במאה הכא, אלא נקט לעיל מאה חביות להשמיענו דשיעורה דפומה דאפ"ה לא בטל מדרבנן והכא אשמועינן במאה דאיתר: **ושאר** אסורות עד שיפתחו. דעבדינן כאילו החביה של תרומה מעורבת בכל החביות ולא אמרינן איסורא ברובא איתא לאפוקי מרב יהודה [כז] אמר רב: **נפולה** נמי ליבדקה. פ"ה אם יכולין טולן ולגלן אין כאן טריפה דאיכא מ"ד בפ' אלו טריפות עמדה אינה צריכה בדיקה, אבל מעמדה לא פריך דאפילו מאן דמכשיר טפי התם ואמר עמדה אינה צריכה מעת לעת מודה הוא דבדיקה מיהא בעי לאחר שחיטה ומספק לא מעייליגן חולין בעזרה כדפ"ה בסמוך. ומשני קסבר עמדה צריכה מעת לעת (וכי הלא) [וכו'. והלא] שנויא הוי מהלכה צריכה בדיקה, ומעמדה ליכא למיפדר כלל כדפ' דלכ"ע בעי בדיקה ולא אמר דבקה מקינו ליה: תוד"ה ואי בעית אימא. וקשה לר"ת כו' הא רבנן נמי אמרי. לשון מהר"ר והלא כל שכן דרבנן דזיהיה אוסרים יותר דאומרים דאין לו פדיון. ועוד למה המתין עד הכא והספיק הענין בדברים אחרים. לכן נראה פי' ר"ש [כח"ר] בע"א דבא לתרץ דאמר לעיל לא התיר כו' וה"ע לא קני בתרי מהר"ר והלא כל שכן דרבנן דזיהיה אוסרים יותר דאומרים דאין לו פדיון. ועוד למה המתין עד הכא והספיק הענין בדברים אחרים. לכן נראה פי' ר"ש [כח"ר] בע"א דבא לתרץ דאמר לעיל לא התיר כו' וה"ע לא קני בתרי והוא דאם יכמור שנים לא יפאר כי אם אחד ובאחד נבדו לא שרי ר"ת, אבל כי איכא אבא והוא הרי ד' יכול לאמרו שנים שנים. ומה שהקשה [כש"ר] כי נמי איכא תרי והוא מאלי ליכא מקנתא בחד דנפאר הרי יכול לאמרו כל הנשאר יחד שלא יהא אחד נבדו, לאו פירכא היא דא"כ אם יאמרו יחד לא יוכל ליהנות בבת אחת מכולם דאז ליכא אלא אחד מה ספיקא:

מאי שנא שלשה. והוא רביעי דבטל בהו: **דאילא רובא.** לבטולי: **ואי בעית אימא סבר לה כרבי אליעזר.** שמואל דאמר ספק ספיקא דעבודת כוכבים אסור יא דאמר כר"א דתנן במסכת עבודה זרה (דף מט:) נטל הימנה עליס אסורין בהגאה הסיק בהן את התנור חדש יותץ ישן יולן אפה בו את הפת אסורה בהגאה נתערבה באחרות ואחרות באחרות דה"ל ספק ספיקא כולן אסורין בהגאה ר"א אומר יולך הגאה ליס המלח אלמא אית ליה לר"א ספק ספיקא בעבודת כוכבים מדבעי פדיון וקשה לר"ת חדא מאי [ב] סבר לה כר"א הא רבנן נמי אסרי ודוחק לפרש [ב] דברי ר"א ומחלקותו קאמר ועוד דר"א בשאר איסורין נמי אסר התם ועוד דהל"ל דתנן ונלאתויי מתני' דהתם דכיון [ב] שלא הוזכרה בכולה שמעתא ועוד דלעיל פירש [ב] דלא גרסינן התם ואחרות באחרות ועוד שכתוב בכל הספרים סבר לה כר"א אליבא דר"א [ב] וגרלה בלשון אחרון [בגר] שפירש בקונטרס דר"ש סבר לה כר"א דאמר תולין את האיסור להקל ולומר האיסור הלך לו דאמר אם קרב הראשון [ל] של אחת יקרבו כל הראשים ואי"ר אלעזר לא התיר ר"א אלא שניס שניס הכא [לא] נפל איסור לריבוא אסורין שזה ספק ראשון וריבוי באדן לא בטלי מריבוא לג' דה"ל ספק ספיקא דאמר [לב] איסורא בריבוא איתיה ואילו [לג] ארבעה מותרין וארבעה בעינן כדי שיתבטל שניס שניס דאי נפל מב' [לד] והוא שלשי נמצא אחד באיסורו כשיתבטל השניס וליהנות מכולן בבת אחת פשיטא דאסור כדפרישית לעיל וכן ר' אליעזר דאמר יקרבו הראשים כולן לא להקריב בבת אחת מתיר אלא שניס שניס ונראה דאין הלכה כשמואל [לה] אפילו בספק ספיקא בעבודת כוכבים דקיימא לן כרב באיסורי ואפילו ספק ראשון נראה דשרי בהולכת הגאה ליס המלח דקי"ל כר"א בפ' כל הלגמים (ע"ז דף מט:) ואפילו לשאר איסורין היה אומר רבינו שמואל שיש להם פדיון כדפרישית לעיל [ו]: **דאיערב בולד טריפה ורבי אליעזר היא.** אפילו למ"ד היא וולדה נרבעו לא אמרינן היא וולדה נטרפו דעובר יש לו חיות בפני עצמו ואינו נטרף עם האם: **האי משוך והאי עגול.** וא"ת הא דאמר בפ' אלו טריפות (חולין דף נג:) ספק שוגרת ספק קניא אימר קניא הא אפשר לברר האי משוך והאי עגול וי"ל דה"מ מן הזאב ולמעלה אבל בשוגרת לא ידיע וא"ת א"כ לישני דאיערב נקובת הקוץ בדרוסת חתול ובגדיים ובטלאים וי"ל דאיתא להו לשנויי בכל בהמות והא דלא משני דאיערב דרוסת הכלב בדרוסת הזאב דלמא אפשר לברר:

והא בעי סמיכה. לא מצי לשנויי בעוף כדמשני בפרק כל הגט (גיטין דף כח:) גבי שולח חטאתו ממדינת הים דפריך והא בעי סמיכה ומשני בחטאת העוף דהכא בזבחים מיירי ועוד דעופות לאו בני רעייה ופדייה נינהו וליכא נמי למימר מין במינו כגון בכור בבכור ומעשר במעשר דמשמע דמיירי בכל קדשים וא"ת ולוקמה ביורש וכרבי יהודה (ערכין דף ב.) דאמר יורש אינו סומך ויש לומר דקתני דומיא דחטאת ואשם דאין באין לאחר מיתה וא"ת ולוקמה בערל [לו] וטומאת דמשלמין קרבנותיהן כדאמרינן בפרק תמיד נשחט (פסחים דף סב.) וכ"ת בעוף איירי הא קאמרינן התם דכל הזבחים ערל וטומאת משלמין כו' ועוף לאו זבח הוא וכ"ת בבכור ומעשר הא כל הזבחים קאמר וכן קשה בפ' כל הגט (גיטין דף כח:) גבי שולח חטאתו ממדינת הים דפריך והא בעי סמיכה מאי קושיא והא ערל וטומאת משלמין קרבנותיהן בלא סמיכה וי"ל ההיא דגיטין כיון שיש עדיין ספק בדבר שצריך להקריב בחזקת שהוא קיים לא היה לנו להתיר מאחר דא"א נמי לקיים מצות סמיכה ומיהו הכא לא יתכן לתרץ כן

נפלה אחת מהן. דמדאוריתא נתבטלה במאה אלא רבנן גזרו עליה דכיון דחביה פתומה היא תשיב ולא בטיל אחת מהן ליס הגדול שריגן השאר כדפ' לעיל בטבעת. ודוקא סתומות אבל פתוחות נתבטלו במאה דאיתם תשובות דבהא לא גזרו רבנן כי אם בתידי דתשתרי כמו דאמרינן במאה הכא, אלא דמי לחביה של תרומה פתומה דתשיבי ולא בטלה אבל תאנה לאו דבר תשוב הוא. וה"ה לעיל גבי חביה שנתערבה במאה חביות דה"ה בפחות ממאה נמי אמרינן דאם נפלה אחת מהן ליס הגדול דתשתרי כמו דאמרינן במאה הכא, אלא נקט לעיל מאה חביות להשמיענו דשיעורה דפומה דאפ"ה לא בטל מדרבנן והכא אשמועינן במאה דאיתר: **ושאר** אסורות עד שיפתחו. דעבדינן כאילו החביה של תרומה מעורבת בכל החביות ולא אמרינן איסורא ברובא איתא לאפוקי מרב יהודה [כז] אמר רב: **נפולה** נמי ליבדקה. פ"ה אם יכולין טולן ולגלן אין כאן טריפה דאיכא מ"ד בפ' אלו טריפות עמדה אינה צריכה בדיקה, אבל מעמדה לא פריך דאפילו מאן דמכשיר טפי התם ואמר עמדה אינה צריכה מעת לעת מודה הוא דבדיקה מיהא בעי לאחר שחיטה ומספק לא מעייליגן חולין בעזרה כדפ"ה בסמוך. ומשני קסבר עמדה צריכה מעת לעת (וכי הלא) [וכו'. והלא] שנויא הוי מהלכה צריכה בדיקה, ומעמדה ליכא למיפדר כלל כדפ' דלכ"ע בעי בדיקה מקינו ליה: תוד"ה ואי בעית אימא. וקשה לר"ת כו' הא רבנן נמי אמרי. לשון מהר"ר והלא כל שכן דרבנן דזיהיה אוסרים יותר דאומרים דאין לו פדיון. ועוד למה המתין עד הכא והספיק הענין בדברים אחרים. לכן נראה פי' ר"ש [כח"ר] בע"א דבא לתרץ דאמר לעיל לא התיר כו' וה"ע לא קני בתרי והוא דאם יכמור שנים לא יפאר כי אם אחד ובאחד נבדו לא שרי ר"ת, אבל כי איכא אבא והוא הרי ד' יכול לאמרו שנים שנים. ומה שהקשה [כש"ר] כי נמי איכא תרי והוא מאלי ליכא מקנתא בחד דנפאר הרי יכול לאמרו כל הנשאר יחד שלא יהא אחד נבדו, לאו פירכא היא דא"כ אם יאמרו יחד לא יוכל ליהנות בבת אחת מכולם דאז ליכא אלא אחד מה ספיקא:

קרבן יחיד שנתערב בו'. בכולהו גרסינן קרבן: **קרבן יחיד בקרבן ציבור.** כגון שעיר נשיא בשעיר הרגלים או עולה בעולה: הכי ה[1] גרסינן **ואם נתן מתנה מכל אחד ואחד יצא.** כדאמרן בפרק בית שמאי (לעיל דף לו:) כל היתנין על המזבח החילון שנתנן במתנה אחת כיפר: **ארבע מתנות.** שתים ו[1] מתנות שהן ארבע קתמר: **בד"א.** דבעינן ארבע מתנות מכל אחד לכתחילה: **אבל נתערבו שחוטין.** שנבלו דמס בכוס אחד נותן ד' מתנות מכולם יחד שהרי יש כאן משייהס קסבר יש בילה: **אף יחיד בגברי.** ואע"ג דבעי סמיכה. ומדליבור לא מלי לאותביה ג[1] שאין סמיכה בציבור אלא בחטאות הפנימיו' והכא בפנימיות לא קמיירי מדקתני ז[1] ארבע מתנות: **ופסברא הא מתרלפא היא.** והאי חיין דוקא הוא ואנתערבו קודש סמיכה קאי הא קתני אבל שחוטין לא בעי ד' מכל אחד לכתחילה ובשחוטין ח[1] נמי משכחת לה דבעיא כגון שנתערבו כוסות ואין ידוע איזהו של זה ואיזהו של זה ולא נבללו הדמים בכוס אחד: **אלא.** האי חיין לאו דוקא והכי קאמר בד"א דצריך ארבע מתנות מכל אחד לכתחילה: **שנתערבו שחוטין.** כוסות בכוסות דהיינו כעין חיין דכל חד לחודיה קאי: **אבל נבוללו.** שני הדמים לתוך כוס אחד נותן ארבע מתנות לכולן והשתא ליכא לאותודי סמיכה דהא לאחר שחיטה וסמיכה נתערבו אבל קודם סמיכה ט[1] לא ילון לדברי הכל: **רבי אליעזר.** לגבי מי חטאת קאי ומייתינן לה לקמן בפירקין (דף פ.) לגוחית של מי חטאת המוקדשין שנפל לתוכן מים אחרים כל שהוא רבי אליעזר אומר יזה שתי הזאות ולקמן [שם] מפרש מילתיה. וקאמר רבי לדברי רבי אליעזר הזאה אינה צריכה שיעור י[1] אגבא דגברא דאי צריכה שיעור נהי נמי דיש בילה וסמכינן עלה דודאי יש בכולו י[1] הזאה מן המים הכשרים ומלטרפין מה שבראשונה ומה שבשניה מי יימר דמליא י[1] שיעורא: הזאה

איתיביה אביי קרבן א[1] יחיד שנתערב בקרבן יחיד וקרבן ציבור שנתערב בקרבן ציבור וקרבן יחיד וקרבן ציבור שנתערבו זה בזה נותן ד' מתנות מכל אחד ואחד ואם ב[1] נתן מתנה מכל אחד יצא ואם נתן ארבע ג[1] מכולן יצא במה דברים אמורים שנתערבו חיין אבל נתערבו שחוטין נותן ארבע מתנות מכולן ואם נתן מתנה אחת מכולן יצא ד[1] רבי אומר רואין את המתנה אם יש בה כדי לזה וכדי לזה כשרה ואם לאו פסולה קתני יחיד דומיא דציבור מה ציבור גברי אף יחיד גברי אמר רבא ותסברא הא מתרצתא היא דקתני במה דברים אמורים כשנתערבו חיין אבל נתערבו שחוטין לא מה לי חיים מה לי שחוטין אלא הכי קאמר בד"א שנתערבו שחוטין כעין חיים בכוסות אבל בבולל נותן ד' מתנות לכולן ואם נתן מתנה אחת לכולן ה[1] יצא רבי אומר רואין את המתנה אם יש בה כדי לזה וכדי לזה כשרה ואם לאו פסולה ומי אית ליה לרבי האי סברא והא תניא ו[1] אמר רבי לדברי ר"א

מסורת הש"ס

א) ירושלמי יומא פ"ה ה"ד, ב) [לקמן פ.], ג) מנחות צב., ד) יומא יד., ה) [ע' תו' יבמות קד: ד"ה דאמרן], ו) מצורף זבחים פ"ה ה"א, ז) [ועי' כ"ז בגיגיון פ' כל הגט דף כח: בתד"ה והא ובמהרש"א שם]

שינויי נוסחאות

א) ס"א כתוב חטאת, במקום קרבן [בכל הכריתות] (*שמב"ר, וכ"ה ברש"י כת"י). וע' טי"ק בענין חילוק הגירסאות: ב) תיבות ואם נתן מתנה מכל אחד יצא ליתא בכתב"י ובתוספתא פ"ח וכן ליתא בכל דפוסים הישנים. ולהנוסח חטאת [שנאות אב] בודאי הוא מיותר דהיינו ואם נתן ארבע מכולן וכדומה מן התוס' דלא הוו גרסי לה. והכה"ר הוסיפו מרש"י ולדידיה קאי מתנה כו' אחטאת וארבע כו' אעולה (דף"ס). ועי' ש"מ ד"ה ואם נתן, ובמ"ש ובטה"ק ומ"ש: ג) ארבע מתנות מכולן כ"ל (*ש"מ): ד) ל"ל מכולן (ש"מ): ה) דבור זה ל"ל אחר ד"ה ארבע מתנות (צ"ק): ו) ל"ל שתי (צ"ק): ז) מדקתני דלא מעכבי ארבע מתנות (באה"מ). ובש"מ תיקן כנוסח רש"י כמ"ש: ח) ל"ל הלא בשחוטין (ש"מ): ט) סמיכה ידעו לדברי הכל כל"ל (ש"מ). [מיתות לא ידעו ליתא בד"ר]. וגי' ל"ק סמיכה לא יצא כל"ל וסס"ד ומס"ד לדברי ר"א: י) ל"ל בכל (גליון): יא) ל"ל דאיכא שיעורא (ש"מ): יב) להביא ולהתנות במותר כל"ל (ש"מ): יג) תיבות ולא יעשו סמיכה נמתק (צ"ק): יד) לפטור את עצמו כל"ל (ב"ש): טו) משלח אע"פ לא (ב"ש): טז) משלח אע"פ שאינו יכול לסמוך כל"ל (ב"ש): יז) ל"ל מן הבקר (ש"מ והגרי"ב): יח) ל"ל דמדקתני (ש"מ): יט) ל"ל מאי טעמא. וכ"ה בדפוסי הגליה. ובגליון כ' ל"ל מ"מ: כ) בב"ש נוסף להמתין: כא) ל"ל או כגון (ש"מ). [וכל"ק מוסק תיבת בגון]: כב) גי' ש"מ בשעה שמתחנך לעבודה: כג) מדכתיב ובאת שמה והבאתם כל"ל (ב"ש. וכ"ה בתוס' גיטין כח ע"ב): כד) חיישינן שיהיה ראוי לסמיכה כל"ל (צ"ק. וכ"ה בתוס' גיטין שם): כה) ל"ל יכול (צ"ק): כו) עי' בגוס' רש"י כמ"ש (הגרי"ב): כז) מכלן ועד סוף הדיבור הוא מוסגת (ב"ש): כח) מכלן עד סה"ל ליתא בכי"ר: כט) כ"א מעת לעת הילכך אינה צריכה בדיקה הס"ד (כי"ר): ל) בכי"ר ליתא לדיבור זה. אבל להלן גר' חטאת צבור שנתערבה בחטאת יחיד כגון כו':

שיטה מקובצת

חטאת יחיד שנתערב בחטאת צבור. וא"ת הא חטאת יחיד נקבה וחטאת צבור זכר. ותירץ בקונטרס דמשכחת לה בשעיר נשיא בשעירי רגלים דשניהם זכרים: **ואם** נתן ד' מתנות מכולן יצא. פ"ה שתי מתנות לכל אחת וקשה דל"כ הוא כב"ש דאמר לעיל כל הניתנים על המזבח החילון שנתן במתנה אחת כיפר וכחטאת שתי מתנות ועוד דע"כ אתיא כב"ש מדמסיים ואם נתן מתנה אחת מכולן יצא אלמא דבמתנה אחת כשרה אף בחטאת כב"ה. וי"ל דקאי אארבע מתנות דבריתא יחיד ביחיד וצבור בצבור, ודוחק. ולכן נראה דגרסינן אם נתן מתנה אחת מכל אחד יצא, אי נמי אי נתן שנים מכולן יצא: **בה** ציבור גברי אף יחיד גברי. וה"ק דבלאו האי דיוקא מלי לאוקמי, דהא לא מתוקם אלא בשעיר נשיא כדפירש בקונטרס לעיל:

נוסחאות רש"י בת"י

המיכר הוא בה) כגון שנתחכו רגליה או ניקב קרום של מוח שלה ליחול ולשקליה ואינך לישתרו: **ואי לא ידע לה.** שאין טריפותה ניכר: **מגא ידע.** מעיקרא שנתערבה כאן טריפה: **מקונא הקון.** בכשר ולא נחלב וכשריה, ומוסס נמי לא הוי דהדר בריא: **דרוסה הוא.** טריפה דקלי ליה זיהבא, ובין דרוסה לנקובה לא ידע: **נפולה.** נפלה מן הגג ונמן לה גבי טריפות משום דיקוקי איברים וגם אם שחטה בתוך מעת לעת ואפילו בדקה לאחר שחיטה בכל מיני טריפות ולא מצא, ואם שהתה מעת לעת ושחטה לריכה בדיקה בכל מיני בדיקות טריפות, הילכך ידעו שאם תאמר ימכרו לגרים אותו סמין ושחטו בעזרה והטריפה אשר תמצא תיפסל במצא מכנים מזיד ספק טריפה לעזרה: **נפולה נמי ינבקה.** ורלה אם יכולות כולן להלך אין כאן טריפה ויתכרו לגרים אותו הסיון דאיכה לאמר שהיה בדיקה לא בעיא: **קסבר.** ריש לקיש דמוקי מתני' בהכי, עמדה לריכה מעת לעת קודם שחיטה ובדיקה לאחר שחיטה, ואפילו אם הלכה לריכה בדיקה לאחר שחיטה. ואם תאמר יקרבו ויבדקו, כיון דאיתחזק ספק טריפה לא מעיילינן לה לעזרה: **ולד טריפה לא יקרב.** בפרק כל הבהמה בתמורה (תמורה לא.): **דרוסה הוא.** הנקבה משוך ולא עגול שהיפוכן קורע ויורד בהמה מכה בנבר: **עמדה.** על רגליה ולא הלכה אינה לריכה לשחוט מעת לעת קודם שחיטה אבל בדיקה לאחר שחיטה בעיא ואם הלכה אפילו בדיקה לא בעיא: **והא בני סמיכה.** בבעלים ולא ידיע מי בעליו דקתני יקרב קודם מי שהוא: **קרבן נשים.** דלא בעי סמיכה דאמר מר (קידושין לו.) כני שרבאל קומכין ואין בנות ישראל סומכות: **אבל קרבן נשים לא.** בתמיה, אינו כשר ליקרב

בתערובת: ע"כ מענין קודם **הטאת** ל) **יחיד שנתערב בחטאת יחיד.** בכולהו גרסינן חטאת בתוספתא. **הטאת יחיד וחטאת צבור שנתערבו.** כגון שעיר נשיא בשעירי רגלים: **ואם נתן ארבע מתנות.** מזה שנים ומזה שנים יצא דכל הניתנין על מזבח החילון שאין דמם בלוע זה בזה אלא נתערב בשחוטין: **ומאי חייס דקאמר שחוטין בעין חייס.** שאין דמם בלוע זה בזה אלא נתערב כוס בכוס ואין ידוע איזה של יחיד ואיזה של ציבור: **אבל נבללו.** שנתערבו בשחוטין דקתני, אחידי דקא קרי תנא לתערובת כוסות חיין קרי לתערובת בלולין שחוטין: לדברי ר"א. דמכשיר בשאר הזאות (לקמן פ.):

נוסחאות רש"י בת"י

ומי אית ליה לרבי האי סברא. דמתנה לריכה שיעור: **לדברי ר' אליעזר.** לקמן (דף פ.) מייתינן לה בהאי פרקין בלוחות של מי חטאת שנפלו לתוכה מים כל שהן שאינן של מי חטאת ר' אליעזר אומר יזה ב' הזאות, ופירשה רבי למילתיה ואמר דקסבר ר' אליעזר יש בילה והזאה אינה לריכה שיעור ובחדא הזאה נמי הוה סגי ליה אלא קנסא קנסוהו רבנן כי היכי דלא נשתכח בתערובת מים הפסולין, דקתני אמר רבי לדברי ר' אליעזר הזאה כל שהוא מטהרת שההזאה אינה לריכה שיעור, והזאה מחלה כשר ומחלה פסול כלומר ואפילו נתערבו פסולין בכשרין נמי אין תערובתן פוסלתן דכיון שיש בילה נפיק ידי הזאה בכל שהו שיש בה מן הכשרים, ולא מחלה דוקא דאי לר' אליעזר הזאה לריכה שיעור כי מזה ב' הזאות מאי הוי דלמא דכל הניתנין על מזבח החילון רובן מן הפסולין הן אלמא לר' אין הזאה לריכה שיעור ובקס"ד הוא הדין למתנות דם המזבח:

קרבן יחיד שנתערב בו'. בכולהו גרסינן קרבן: **קרבן יחיד בקרבן ציבור.** כגון שעיר נשיא בשעיר הרגלים או עולה בעולה: הכי ה[1] גרסינן **ואם נתן מתנה מכל אחד יצא.** כדאמרן בפרק בית שמאי (לעיל דף לו:) כל היתנין על המזבח החילון שנתנן במתנה אחת כיפר: **ארבע מתנות.** שתים ו[1] מתנות שהן ארבע קתמר: **בד"א.** דבעינן ארבע מתנות מכל אחד לכתחילה: **אבל נתערבו שחוטין.** שנבלו דמס בכוס אחד נותן ד' מתנות מכולם יחד שהרי יש כאן משייהס קסבר יש בילה: **אף יחיד בגברי.** ואע"ג דבעי סמיכה. ומדליבור לא מלי לאותביה ג[1] שאין סמיכה בציבור אלא בחטאות הפנימיו' והכא בפנימיות לא קמיירי מדקתני ז[1] ארבע מתנות: **ופסברא הא מתרלפא היא.** והאי חיין דוקא הוא ואנתערבו קודש סמיכה קאי הא קתני אבל שחוטין לא בעי ד' מכל אחד לכתחילה ובשחוטין ח[1] נמי משכחת לה דבעיא כגון שנתערבו כוסות ואין ידוע איזהו של זה ואיזהו של זה ולא נבללו הדמים בכוס אחד: **אלא.** האי חיין לאו דוקא והכי קאמר בד"א דצריך ארבע מתנות מכל אחד לכתחילה: **שנתערבו שחוטין.** כוסות בכוסות דהיינו כעין חיין דכל חד לחודיה קאי: **אבל נבוללו.** שני הדמים לתוך כוס אחד נותן ארבע מתנות לכולן והשתא ליכא לאותודי סמיכה דהא לאחר שחיטה וסמיכה נתערבו אבל קודם סמיכה ט[1] לא ילון לדברי הכל: **רבי אליעזר.** לגבי מי חטאת קאי ומייתינן לה לקמן בפירקין (דף פ.) לגוחית של מי חטאת המוקדשין שנפל לתוכן מים אחרים כל שהוא רבי אליעזר אומר יזה שתי הזאות ולקמן [שם] מפרש מילתיה. וקאמר רבי לדברי רבי אליעזר הזאה אינה צריכה שיעור י[1] אגבא דגברא דאי צריכה שיעור נהי נמי דיש בילה וסמכינן עלה דודאי יש בכולו י[1] הזאה מן המים הכשרים ומלטרפין מה שבראשונה ומה שבשניה מי יימר דמליא י[1] שיעורא: הזאה

איתיביה אביי קרבן א[1] יחיד שנתערב בקרבן יחיד וקרבן ציבור שנתערב בקרבן ציבור וקרבן יחיד וקרבן ציבור שנתערבו זה בזה נותן ד' מתנות מכל אחד ואחד ואם ב[1] נתן מתנה מכל אחד יצא ואם נתן ארבע ג[1] מכולן יצא במה דברים אמורים שנתערבו חיין אבל נתערבו שחוטין נותן ארבע מתנות מכולן ואם נתן מתנה אחת מכולן יצא ד[1] רבי אומר רואין את המתנה אם יש בה כדי לזה וכדי לזה כשרה ואם לאו פסולה קתני יחיד דומיא דציבור מה ציבור גברי אף יחיד גברי אמר רבא ותסברא הא מתרצתא היא דקתני במה דברים אמורים כשנתערבו חיין אבל נתערבו שחוטין לא מה לי חיים מה לי שחוטין אלא הכי קאמר בד"א שנתערבו שחוטין כעין חיים בכוסות אבל בבולל נותן ד' מתנות לכולן ואם נתן מתנה אחת לכולן ה[1] יצא רבי אומר רואין את המתנה אם יש בה כדי לזה וכדי לזה כשרה ואם לאו פסולה ומי אית ליה לרבי האי סברא והא תניא ו[1] אמר רבי לדברי ר"א

מסורת הש"ס

א) ירושלמי יומא פ"ה ה"ד, ב) [לקמן פ.], ג) מנחות צב., ד) יומא יד., ה) [ע' תו' יבמות קד: ד"ה דאמרן], ו) מצורף זבחים פ"ה ה"א, ז) [ועי' כ"ז בגיגיון פ' כל הגט דף כח: בתד"ה והא ובמהרש"א שם]

שינויי נוסחאות

א) ס"א כתוב חטאת, במקום קרבן [בכל הכריתות] (*שמב"ר, וכ"ה ברש"י כת"י). וע' טי"ק בענין חילוק הגירסאות: ב) תיבות ואם נתן מתנה מכל אחד יצא ליתא בכתב"י ובתוספתא פ"ח וכן ליתא בכל דפוסים הישנים. ולהנוסח חטאת [שנאות אב] בודאי הוא מיותר דהיינו ואם נתן ארבע מכולן וכדומה מן התוס' דלא הוו גרסי לה. והכה"ר הוסיפו מרש"י ולדידיה קאי מתנה כו' אחטאת וארבע כו' אעולה (דף"ס). ועי' ש"מ ד"ה ואם נתן, ובמ"ש ובטה"ק ומ"ש: ג) ארבע מתנות מכולן כ"ל (*ש"מ): ד) ל"ל מכולן (ש"מ): ה) דבור זה ל"ל אחר ד"ה ארבע מתנות (צ"ק): ו) ל"ל שתי (צ"ק): ז) מדקתני דלא מעכבי ארבע מתנות (באה"מ). ובש"מ תיקן כנוסח רש"י כמ"ש: ח) ל"ל הלא בשחוטין (ש"מ): ט) סמיכה ידעו לדברי הכל כל"ל (ש"מ). [מיתות לא ידעו ליתא בד"ר]. וגי' ל"ק סמיכה לא יצא כל"ל וסס"ד ומס"ד לדברי ר"א: י) ל"ל בכל (גליון): יא) ל"ל דאיכא שיעורא (ש"מ): יב) להביא ולהתנות במותר כל"ל (ש"מ): יג) תיבות ולא יעשו סמיכה נמתק (צ"ק): יד) לפטור את עצמו כל"ל (ב"ש): טו) משלח אע"פ לא (ב"ש): טז) משלח אע"פ שאינו יכול לסמוך כל"ל (ב"ש): יז) ל"ל מן הבקר (ש"מ והגרי"ב): יח) ל"ל דמדקתני (ש"מ): יט) ל"ל מאי טעמא. וכ"ה בדפוסי הגליה. ובגליון כ' ל"ל מ"מ: כ) בב"ש נוסף להמתין: כא) ל"ל או כגון (ש"מ). [וכל"ק מוסק תיבת בגון]: כב) גי' ש"מ בשעה שמתחנך לעבודה: כג) מדכתיב ובאת שמה והבאתם כל"ל (ב"ש. וכ"ה בתוס' גיטין כח ע"ב): כד) חיישינן שיהיה ראוי לסמיכה כל"ל (צ"ק. וכ"ה בתוס' גיטין שם): כה) ל"ל יכול (צ"ק): כו) עי' בגוס' רש"י כמ"ש (הגרי"ב): כז) מכלן ועד סוף הדיבור הוא מוסגת (ב"ש): כח) מכלן עד סה"ל ליתא בכי"ר: כט) כ"א מעת לעת הילכך אינה צריכה בדיקה הס"ד (כי"ר): ל) בכי"ר ליתא לדיבור זה. אבל להלן גר' חטאת צבור שנתערבה בחטאת יחיד כגון כו':

שיטה מקובצת

חטאת יחיד שנתערב בחטאת צבור. וא"ת הא חטאת יחיד נקבה וחטאת צבור זכר. ותירץ בקונטרס דמשכחת לה בשעיר נשיא בשעירי רגלים דשניהם זכרים: **ואם** נתן ד' מתנות מכולן יצא. פ"ה שתי מתנות לכל אחת וקשה דל"כ הוא כב"ש דאמר לעיל כל הניתנים על המזבח החילון שנתן במתנה אחת כיפר וכחטאת שתי מתנות ועוד דע"כ אתיא כב"ש מדמסיים ואם נתן מתנה אחת מכולן יצא אלמא דבמתנה אחת כשרה אף בחטאת כב"ה. וי"ל דקאי אארבע מתנות דבריתא יחיד ביחיד וצבור בצבור, ודוחק. ולכן נראה דגרסינן אם נתן מתנה אחת מכל אחד יצא, אי נמי אי נתן שנים מכולן יצא: **בה** ציבור גברי אף יחיד גברי. וה"ק דבלאו האי דיוקא מלי לאוקמי, דהא לא מתוקם אלא בשעיר נשיא כדפירש בקונטרס לעיל: